

[Hilmar Baunsgaard.]

denne skadelige virkning, og der melder sig som et nødvendigt spørgsmål til den højtærede handelsminister, at den dispensationsbestemmelse, der er indeholdt i forslaget, formentlig må skulle administreres på en sådan måde, at man ikke forlanger af folk, at de ikke alene skal lade være med at tage en avance, men skal gøre det i en sådan grad, at de risikerer at gå fallit på det. Det kan de jo gøre, hvis de skylder pengene væk for varelageret. Det er eksempler, der viser, hvor indviklet det er at gribe ind i denne økonomiske mekanisme.

Et andet af de ledsagende forslag, som statsministeren omtalte, gik ud på, at de grupper, der ikke blev unddraget en pristalsportion, skulle beskattes. Ja, nu kunne man jo fristes til at sige til statsministeren, med respekt for husets normale krav om pæn spørgeform: hvordan i alverden skal det administreres? Det er i øjeblikket i hvert fald helt åbenbart gemt bag et tågesløv også for regeringen. Nu vel, lad os gå ind på tanken om, at det kan administreres, så melder der sig igen en række virkninger af, at man gør noget sådant. Det kan ikke være meningen, at man til den handlende, der bliver gjort fattigere gennem devalueringen, skal sige: nå, men som tak for det skal du oven i købet have en ekstra skat! Det kan ikke være meningen. Altså må skatten tages fra nogle, der i hvert fald har konstateret en fortjeneste. Hvordan får man konstateret det?

Det kan formentlig heller ikke være meningen, at man vil sige til landmændene, at da vi ikke devaluerer fuldt ud, men kun delvis, skal de først have dækning for det manglende, og så bagefter vil komme og sige, at som tak for det, skal I altså betale en ekstra skat. Det er ikke altid, det er gratis at give med den ene hånd og tage med den anden; det er i så fald somme tider klogere at lade være at give.

Allé disse problemer gør, at jeg håber, man vil forstå, at det virkelig er overordentlig vanskeligt på det givne grundlag allerede i dag at foretage den fuldstændige, endelige bedømmelse af, om regeringen samlet har gjort det, som er devalueringens forudsætning, hvis den skal blive værdifuld: fulgt den op med forslag, som virkelig

tager hensyn, og som ikke i deres udformning og i deres virkninger kommer til at virke skævt og formentlig stik imod hensigten.

Statsministeren nævnte og understregede, at den direkte pristalsmæssige virkning af en devaluering ikke skal komme til udbetaling. Dette er, så vidt jeg kan bedømme det, en højst ubehagelig, men nødvendig følge, og jeg synes, at ikke mindst denne del lader antyde, at regeringen har accepteret den sammenhæng, jeg har følt det nødvendigt at understrege så kraftigt.

Jeg håber, dette er rigtigt opfattet. Det er klart, at påvirkningerne af omkostningsniveauet er meget betinget af tidsfaktoren, og derfor spiller det selvfølgelig en vældig rolle, hvilken vægt man tillægger tidsfaktoren. Men selve princippet antyder i hvert fald for os, at regeringen accepterer og er enig i netop denne meget indviklede sammenhæng, og det ville være urimeligt, om regeringen skulle have kritik for det. Det skal den ikke. Tværtimod synes jeg, at der er grund til at anerkende, at man netop så åbent lægger denne sammenhæng frem. Det synes jeg skal gøres, fordi det er meget, meget nødvendigt, at denne sammenhæng fastholdes.

Skulle jeg så endelig til sidst pege på én ting mere, som også må med i den store sammenhæng, er det selvfølgelig en bedømmelse af de offentlige udgifter. Jeg skal ikke ved denne lejlighed, så lidt som tidligere, gøre mig til talsmand for et almindeligt angreb på de offentlige udgifter. Det lader sig simpelt hen ikke gøre med ét slag at gå til angreb og kræve dem stærkt nedsat. Men det er klart, at i bestræbelserne for at tilpasse vort omkostningsniveau og hele økonomiske klima til den nye situation må også de offentlige udgifter ind i bedømmelsen. Vi har for kort tid siden i tinget fra det radikale venstres side peget på ikke alene ønskeligheden, men også nødvendigheden af, at vi får en prioritering, en opstilling af en rækkefølge, der kan fastlægge investeringsplanen for det kommende år. Jeg synes, denne situation understreger, at dette er nødvendigt. Og lad mig føje til: det er også nødvendigt, at vi så i fællesskab erkender, at ingen områder — det være sig civile eller militære — kan være holdt